

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice Agenția Națională a Funcționarilor Publici

Promovarea normelor de conduită profesională: situația actuală, provocări și perspective pentru anul 2020

Cristina Panțîru, manager public, ANFP

30 Septembrie 2015

Structura prezentării

1. Funcții publice / funcționari publici – profil 2014
2. Norme de conduită profesională în domeniul funcției publice
3. Atribuții privind monitorizarea respectării normelor de conduită
4. Strategia Națională Anticorupție 2012-2015 despre respectarea normelor/standardelor etice
5. Rolul ANFP pentru promovarea normelor de conduită, monitorizare și informare privind respectarea acestora
6. Provocări anticipate pentru promovarea respectării normelor de conduită profesională – orizont de timp 2020
7. Promovarea conduitei profesioniste și etice în administrația publică și consolidarea rolului consilierului de etică prin proiectul *Strategiei privind dezvoltarea funcției publice 2015-2020*

Funcții publice / funcționari publici - profil general 2014

158.712 funcții publice / 4.361 autorități/instituții publice

Vacante: 25.130 (18.254 în administrația publică locală)

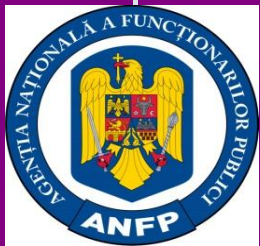
Total ocupate: 133.582

Structura de gen: 64,54% femei; 35,46% bărbați

Nivelul studiilor: 79,17% funcții publice clasa I / studii superioare

Grade profesionale: 59,10% superior, 22,52% principal, 14,17% asistent, 4,21% debutant

Structura de vârstă 2014: 34,87% - peste 50 de ani, 39,24% - între 40 și 50 de ani, 25,89% - mai puțin de 40 de ani.

Norme de conduită din *Statutul funcționarilor publici* Legea nr. 188/1999, republicată 2

Drepturile funcționarilor publici:

dreptul la opinie, informare cu privire la deciziile pentru aplicarea Statutului, asociere sindicală, ***dreptul „să refuze în scris și motivat îndeplinirea dispozițiilor primite de la superiorul ierarhic dacă le consideră ilegale,”*** etc.

Îndatoririle funcționarilor publici:

„Funcționarii publici au *obligația să își îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici*”.

„Funcționarii publici au îndatorirea de a respecta normele de conduită profesională și civică prevăzute de lege”.

Norme de conduită din *Codul de conduită a funcționarilor publici* Legea nr.7/2004, republicată

Principii pentru conduită:

supremația Constituției și a legii, prioritatea interesului public, asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice,

profesionalismul, imparțialitatea și independența, integritatea morală, libertatea gândirii și a exprimării,

cinstea și corectitudinea, deschiderea și transparența

Norme generale de conduită profesională a funcționarilor publici

privind asigurarea unui serviciu public de calitate, respectarea Constituției și a legilor, interdicții privind activitatea politică, obiectivitatea în evaluare,

-Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor care le pot influența imparțialitatea,

-Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri, etc.

Atribuții privind monitorizarea respectării normelor de conduită

Agenția Națională a Funcționarilor Publici:

- monitorizează aplicarea și respectarea, în cadrul autorităților și instituțiilor publice, a prevederilor codului de conduită
- elaborează rapoarte și analize privind respectarea codului de conduită

La nivelul instituției/autorității publice:

- este desemnat un funcționar public „pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită”
- +completarea fișei postului cu atribuția distinctă de „consiliere etică și monitorizare a respectării normelor de conduită”

Strategia Națională Anticorupție 2012-2015 despre respectarea normelor/standardelor etice

*„Cunoașterea de către angajați a **normelor etice** care guvernează exercitarea funcției sau a demnității publice, a **atribuțiilor de serviciu**, a **misiunii și mandatului diferitelor instituții publice**, a **procedurilor de lucru** și a **sancțiunilor aplicabile** constituie **precondiții esențiale pentru integritatea instituțională**”.*

-consolidarea statutului și a rolului consilierului de etică -

Stabilirea consilierii de etică drept activitate principală, Recomandări formulate pentru consolidarea statutului și rolului consilierului de etică

-cursuri periodice pentru angajații instituțiilor publice privind normele etice și de conduită

-monitorizare privind activitatea de consiliere etică: Număr de angajați care au beneficiat de consiliere, activități de formare, persoane care au fost instruite prin intermediul acțiunilor de formare profesională, consilieri de etică desemnați

Rolul ANFP pentru promovarea normelor de conduită, monitorizare și informare privind respectarea acestora

Informare și dezbateri privind normele de conduită

Monitorizarea respectării normelor de conduită

Monitorizarea activității de consiliere etică

Monitorizarea activităților de formare privind conduita profesională

Monitorizarea implementării procedurilor disciplinare

Elaborarea unor documente strategice și proiecte de acte normative privind promovarea normelor de conduită profesională în domeniul funcției publice

Acțiuni ANFP pentru informare și dezbateri privind normele de conduită

- Seminarii regionale - ***Managementul resurselor umane în funcția publică, Etică, integritate și carieră în funcția publică, Etică și carieră în funcția publică*** – peste 20 de seminarii, din 2009-2015
- Conferința internațională ***Inovație și calitate în sectorul publică (eveniment anual), în 2015 va avea loc a VIII-a ediție***
- Seminarul internațional ***Legislația privind transparenta, etica și integritatea în administrația publică*** 16 mai 2012 - Eveniment în cadrul Parteneriatului Estic
- Conferința internațională ***Etica în administrația publică***, 27 martie 2015

Acțiuni ANFP pentru monitorizarea respectării normelor de conduită

Raport privind analiza informațiilor extrase din chestionarele de evaluare a implementării normelor de conduită profesională a funcționarilor publici, prevăzute de Legea nr. 7/2004 (2013)

- Este un raport despre cunoșterea și respectarea normele de conduită profesională, rolul consilierului de etică

Rapoarte semestriale privind monitorizarea respectării normelor de conduită de către funcționarii publici și a implementării procedurilor disciplinare (2009-2014)

Raportul (2013) - normele de conduită profesională și activitatea de consiliere etică

-eșantion de 580 de autorități și instituții ale administrației publice centrale, teritoriale și locale

1576 chestionare completate de către funcționari publici de conducere și de execuție

Experiențe privind nerespectarea normelor de conduită profesională: 17% Da 83% Nu

Preponderent în relaționarea cu colegii din instituție

Aspecte evidențiate pentru îmbunătățirea activității de consiliere etică:

-crearea unor proceduri minimale pentru activitatea de consiliere etică,

-reglementarea funcției publice de „consilier etic” ca funcție de sine stătătoare.

Rapoarte privind monitorizarea respectării normelor de conduită de către funcționarii publici și a implementării procedurilor disciplinare

Monitorizarea respectării normelor de conduită

- Activitatea de consiliere etică - activități de formare, numărul funcționarilor publici care au solicitat consiliere etică, tematica, etc.*
- Cauzele și consecințele nerespectării normelor de conduită***
- Modalitățile de prevenire a încălcării normelor de conduită***
- Măsuri administrative adoptate pentru înlăturarea cauzelor sau circumstanțelor care au favorizat încălcarea normelor de conduită*

Monitorizarea implementării procedurilor disciplinare

- Numărul de funcționari publici/cazuri pentru care a fost sesizată comisia de disciplină*
- Motivele sesizărilor, Durata cercetării administrative***

Raportul de monitorizare sem.II 2014

Subiecte abordate pentru consilierea etică:

Codul de conduită

Situațiile de incompatibilitate și conflict de interese

Loialitatea față de lege

Relația cu beneficiarii serviciului public

Conduita în cadrul relațiilor de serviciu

Limitarea participării la achiziții

Probleme semnalate - cauze ale nerespectării normelor de conduită:

Modul de (ne)îndeplinire a atribuțiilor de serviciu

Relaționarea cu colegii/beneficiarii de servicii publice

Supraîncărcarea cu atribuții suplimentare

Necunoașterea procedurilor legale la nivel instituțional

Raportul de monitorizare sem.II 2014 Recomandări ANFP pentru prevenirea încălcării normelor de conduită

Soluții posibile pentru prevenirea încălcării normelor de conduită:

- Organizarea de întâlniri periodice pentru instruirea funcționarilor publici,
- Elaborarea procedurilor de lucru,
- Informarea funcționarilor publici cu privire la normele de conduită,
- Acțiuni de conștientizare a funcționarilor publici asupra riscurilor generate de nerespectarea codului de conduită,
- Monitorizarea realizării obiectivelor individuale și ale instituției.

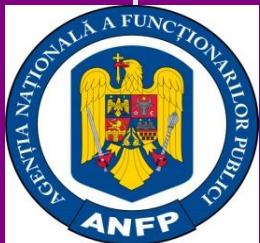

Rapoarte de monitorizare sem I. și sem.II 2014 Motivele sesizărilor către comisia de disciplină

Motivele sesizărilor:

- neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu; întâzieri în efectuarea lucrărilor;
- nerespectarea regimului juridic al incompatibilităților;
- generarea stării de conflict de interese;
- comportamentul necorespunzător în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- absențe nemotivate de la serviciu.

Reglementări încălcate: legislația din domeniul fiscal, al poliției locale, norme interne ale autorităților și instituțiilor publice.

Provocări anticipate privind promovarea normelor de conduită (1)

- **Conexiunea formare profesională-respectarea normelor de conduită – este nevoie de formare profesională specializată pentru a diminua cazurile de nerespectare a normelor de conduită din cauza necunoașterii legislației și a procedurilor specifice** (e.g. personalul de la compartimentul de resurse umane și compartimentul de achiziții publice, pentru membrii în comisiile de concurs/recrutare și promovare)
- **Promovarea formării profesionale reflectată în bugetul alocat fiecărei instituții publice** (lipsa banilor pentru formare profesională este frecvent semnalată de instituțiile publice)

Provocări anticipate privind promovarea normelor de conduită (2)

- **Formare cu privire la drepturile și obligațiile funcționarilor publici** – un funcționar care își cunoaște și asumă drepturile și obligațiile îi va respecta și pe ceilalți
- **Formare specializată, networking și schimb de experiență pentru consilierii de etică**
- Îmbunătățirea cadrului normativ privind normele de conduită și monitorizarea respectării acestora
- Realizarea unor analize privind aspecte de conduită / etică în domeniul funcției publice
- **Finanțarea** de la bugetul de stat sau din fonduri europene pentru proiecte în domeniul funcției publice

Acțiuni relevante pentru promovarea respectării normelor de conduită profesională în proiectul *Strategiei privind dezvoltarea funcției publice 2015-2020 (1)*

- Modificarea și completarea reglementărilor din domeniul funcției publice cu privire la aspecte ce țin de conduita profesională și etică
- Actualizarea cadrului general de monitorizare a respectării normelor de conduită
- Elaborarea unui program de formare standardizat destinat consilierilor de etică
- Elaborarea unor materiale de informare privind drepturile și îndatoririle funcționarilor publici
- Elaborarea unor ghiduri și furnizarea de suport metodologic pentru procesele de recrutare și promovare
- Elaborarea unei metodologii pentru procesul de evaluare a performanțelor profesionale

Acțiuni - Proiectul *Strategiei privind dezvoltarea funcției publice 2015-2020 (2)*

- Elaborarea și implementarea unor programe de instruire specializată a membrilor în comisiile pentru concursurile de recrutare și de promovare, precum și pentru evaluatori, în cadrul proceselor de evaluare a performanțelor profesionale
- Derularea de programe de instruire specializată pentru personalul din cadrul compartimentelor de resurse umane
- Derularea de acțiuni (evenimente, publicații) de informare și dezbateră în domeniul eticii profesionale
- Analize privind aspecte de conduită / etică în domeniul funcției publice
- Elaborarea de propuneri de proiecte pentru finanțare din fonduri europene, privind tematica menționată